

Omistaminen hävettää materiailyönteisessä yhteiskunnassa

Reetta Rönkä kritisoi kolumnissaan (<reettaronka.puheenvuoro.uusisuomi.fi/80647-nykyihminen-on-kiero-ja-ahne> luettu 31.1.2012) ihmisten suhdetta omistamiseen. Hänen mielestään ihmiset ovat nykyään riippuvaisia materiasta ja kuluttamisesta. Kolumni alkaa tunteisiin vetoavalla tarinalla muutosta koiran silmin. Vaikka koira ei sitä tajua, Röngällä on paljon tavaraa, josta luopuminen on vaikeaa. "Hän toivoi astioiden menevän rikki. Silloin luopuminen olisi helpompaa", Rönkä kertoo omasta muuttokokemuksestaan. Tekstissä vedotaan kymmeneen käskyyn, ja materian haalimisen tuomitsemiseen. Kymmenen käskyä on yksi yhteiskuntamme arvojen peruspilareista ja siten merkittävä auktoriteetti. Sitten siirrytään Nuuskamuikkuseen, jota voisi pitää ihanteellisena ihmisenä, sillä hän ei omista mitään. Nuuskamuikkunen ei ole auktoriteettina niin vakuuttava kuin kymmenen käskyä, sillä hän on vain fiktiivinen hahmo. Kaarlo Sarkian kirjoittamassa runossa ylistetään omistamattomuuden autuutta. Sarkian runo on kuitenkin kirjoitettu erilaisessa yhteiskunnassa, eli runo ei ole enää ajankohtainen.

Rönkä toteaa seuraavaksi edellisten ihanteiden toteutumisen nykymaailmassa olevan hyvin vaikeaa. Ahnehtimisesta on tullut hänen mielestään liian helppoa, eikä heikko yksilö mahda mitään, kun yhteiskunta painostaa kuluttamaan. Näin laman aikaan ihmisiä kehoitetaan kuluttamaan talouden pelastamiseksi. Röngän mielestä ihmiset ovat ensisijaisesti kuluttajia kuin kansalaisia. Valtio kannustaa kuluttamiseen, ja poliitikkojen ja taloustieteilijöiden mielestä kuluttaminen ja ostovoima on tärkeää. Tilastoissakin näkyy, että kuluttamattomuus syventää lamaa.

Rönkä huomaa itsekin tulleen kauppoihin rentoutumaan, keskelle kuluttamista. Kun kaupoissa käy, siellä näkyy tällaisia "fiilistelijöitä". Ei voida kuitenkaan väittää heidän olevan enemmistö. Röngällä tulee ahnehtimisesta huono omatunto. Menneiltä ajoilta jäänyt käsitys omistamisen ja ahnehtimisen pahuudesta on tiukassa. Sitä levittävät uskonnot ja jotkin ideologiat, kuten kristinusko. Rönkä pitää tavarapaljouden ja tunnontuskien välillä tasapainottelua tekopyhänä.

Tekstissä käytetyt retoriset keinot, kuten puhekieliset ilmaisut, esimerkiksi "sori nyt vaan...", sitaattit Kaarlo Sarkian runosta, kolmiportainen luettelo, "raivaan, karsin ja karistan" ja puhekieli tekee tekstistä tuttavallisen ja epävirallisen tuntuksen. Kolmiportainen luettelo vahvistaa asiaa, ja elävöittää tekstiä. Sitaateissa vedotaan auktoriteetteihin. Rönkä tarjoaa vastakkainasettelua: ihminen ja yhteiskunta, materiailyönteisyys ja omistamisen pahuus, kuluttaja ja kansalainen. Liioittelua löytyy myös: "omistamisesta kuuluu tulla paha mieli". Kulutusyhteiskunnasta maalataan negatiivista kuvaa, jossa "ostovoima merkitsee enemmän kuin aatteet ja ihanteet".

Kolumnissa käytetyt retoriset keinot tekevät tekstistä modernia ja kantaaottavaa. Röngän kolumnin auktoriteetit eivät olleet ajankohtaisia, todellisia tai vakuuttavia. Röngän mielestä on "väärin syyllistää heikkoja ihmisyksilöjä, kun vika on lopulta ympäröivässä yhteiskunnassa". Tämä on kuitenkin väärin, sillä muutokset yhteiskunnassa lähtevät juuri yksilöstä.